

Geen speelplaats zonder groen

Wie zijn kinderen of kleinkinderen op de eerste schooldag naar school brengt, kent wellicht het fenomeen: een speelplaats vol kruidgroei, omdat er een zomer lang niet werd gespeeld. Hoe pak je die kruidgroei aan zonder naar pesticiden te grijpen? En zijn er manieren om een grijs speelterrein aantrekkelijker te maken? Absoluut! Van klimplant tot moestuin: ontdek het leukste groen voor op school.

Tekst **Greet Tijskens**

Foto's **Rhe Sloodmaekers,**

Katrijn Gijssel, Liesbeth Gijssel, Springzaad

i.s.m. Vlaamse Milieumaatschappij

www.zonderisgezonder.be

Neem me eruit en deel me met de school van jouw (klein)kinderen.

velt
SAMEN
ECO
ACTIEF

Speelplaats zonder pesticiden

Pesticiden zijn schadelijk voor het grondwater, het bodemleven, de biodiversiteit en de voedselketen. Je hebt ze trouwens helemaal niet nodig. Een speelplaats aanleggen en beheren zonder pesticiden is perfect mogelijk. Vele scholen doen dat al. Het vernieuwde decreet over pesticiden geeft extra aandacht aan kwetsbare groepen. Daaronder vallen alle vormen van kinderopvang, zowel van baby's als peuters, en ook scholen en naschoolse opvang. Al deze initiatieven mogen voortaan geen pesticiden meer gebruiken in de buitenruimte waar kinderen spelen: tuin, terras, speelplein, ... Soms is een andere aanleg van het speelplein nodig. Meteen het geschikte moment om de speelruimte pesticidevrij te houden én boeiender te maken.

Spelen is de boodschap!

Tijdens het schooljaar wordt een speelplein intensief gebruikt. Kruidgroei is dan onmogelijk. Het wordt onmiddellijk 'weggespeeld'. In juli en augustus is de school dicht en valt de betreding weg. Er treedt kruidgroei op in de voegen en eind augustus kan die al flink opgeschoten zijn. Toch hoeft je niet in te grijpen. Zodra er weer kinderen op het terrein spelen, is de kruidgroei snel weg. Spelen is dus de beste manier om de kruidgroei op de speelplaats te verwijderen. Als de zomermaanden erg gunstig waren voor plantengroei en de kruidgroei staat kniehoog, maai dan eind augustus met de bosmaaier. De planten zijn dan korter en worden gemakkelijker weggespeeld.

Kleine ingrepen

Je kunt nog meer stappen zetten om een speelplein gezonder en boeiender te maken. Zorg bijvoorbeeld voor meer planten. Dat is niet altijd gemakkelijk op school, maar kleine ingrepen, kunnen al voor meer groen zorgen. Denk maar aan een klimplant tegen de muur. Bomen op de speelplaats zijn een grote meerwaarde. Ze trekken diertjes aan en creëren schaduw. Voor de boom zijn trappelende kindervoetjes niet altijd even prettig. Bescherm de boomwortels door een platform of een verhoogde bak met planten.

Natuur = avontuur

Het wordt pas echt boeiend als je van een versteend speelplein een groene speelruimte maakt. Katrijn Gijsel van Springzaad weet er alles van. 'Groene schoolpleinen hebben een positief effect op de gezondheid, het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. Natuurlijke elementen maken een schoolplein avontuurlijker. Er is meer variatie in spelmogelijkheden. Het grijze plein waarop je hinkelt, touwtje springt of voetbalt, is beperkt in mogelijke activiteiten. Een gevarieerde groene ruimte op school prikkelt en daagt kinderen uit tot diverse spelvormen: klauteren, lopen, springen, fantasiespelletjes of rustig spel in geborgen hoekjes. Elk kind vindt er zijn gading in. De groene ruimte biedt de kinderen dagelijks contact met de natuur, met planten en dieren. Ze nemen de veranderende seizoenen van dichtbij waar. Al deze waarnemingen kunnen trouwens aanknopingspunten voor de les zijn.'

Groen maakt gelukkig

In Nederland onderzocht Springzaad de effecten van vergroende speelpleinen en ze kwamen tot een aantal boeiende conclusies. De belevingswaarde van een speelplein stijgt als ze van grijs in groen verandert. 87 procent van de kinderen voelt zich blij, ten opzichte van 40 procent op het grijze plein. Meer verschillende plekken op het plein werden leuk bevonden en gebruikt. De kinderen blijken rustiger te zijn na een groene speelpauze.

.....
Spelen is de beste manier om de kruidgroei op de speelplaats te verwijderen.

► De stenige ingesloten speelplaats van school Omnimundo in Antwerpen is groen en gevarieerd ingericht.

▼ Met houten platformpjes en beplanting creëer je een heuse junglehoek op school (lagere school in Berlijn).

► Deze school in Berlijn veranderde het betonplein radicaal in een enorme zandheuveld.

▼ Basisschool De Evenaar in Antwerpen is nog volop bezig met hun groene speelplaats, maar de eerste fase is al een groot succes.

► Modder maken op school onder de beste klimboom (magnolia) in Leefschool Groene Poortje in Kaster.

Speelweefsel

Stel je een schoolplein open voor de kinderen van de buurt, dan wordt er ook in de weekends en in de zomer druk gespeeld. Heel wat wijken hebben een tekort aan speelruimte, vooral in de stedelijke centra. De druk op scholen om de speelpleinen open te stellen, wordt groter. Er is wat overleg nodig, maar het resultaat is een extra ruimte voor de buurt die mensen samenbrengt. De speelruimte kan deel uitmaken van het speelweefsel van de gemeente. Als de speelplaats aan de straatkant ligt en je dus niet door een gebouw moet om er te geraken, is het beslist haalbaar. Heel wat scholen deden het al.

www.groenspeelweefsel.be

Moestuin op school

Een moestuin op school biedt nog meer groen. Wil je aan de slag? Dorien Pelckmans van Velt helpt graag. DORIEN: 'Een moestuin is een prettige manier om de natuur op school binnen te halen. Je komt in contact met planten en dieren, je komt meer te weten over groenten, over voedsel telen en klaar maken. Een kind dat zelf radijsjes teelt, zal er ook met smaak van eten. Door meer groenten te eten, verbeteren kinderen hun voedingspatroon.'

Een moestuin vraagt heel wat planning en werk, maar je krijgt er een boeiende omgeving bij waar leerlingen aan de slag gaan. Er zijn heel wat verbanden met de les en er is een grote beloning voor al het werk: de oogst! Wat heb je nodig? Een stuk grond dat in de zon ligt en vooral veel handen van leerlingen, leerkrachten en ouders.

www.velt.nu/schoolmoestuin

Wil je zelf aan de slag met je speelplaats?

Neem dan zeker een kijkje op de website van Springzaad. Je vindt er een schat aan voorbeelden, hoe je te werk gaat en achtergrondliteratuur.

www.springzaad.be
www.springzaad.nl
www.pimpjespeelplaats.be

.....

De belevingswaarde van een speelplein stijgt als ze van grijs in groen verandert. 87 procent van de kinderen voelt zich blij, ten opzichte van 40 procent op het grijze plein.

**EEN
GOEDE TUIN
MAAKT
PESTICIDEN
OVERBODIG**

Pesticiden de wereld uit, met Velt en VMM

Velt en VMM maakten samen een website over tuinen en speelplaatsen zonder pesticiden. Veel voorkomende problemen kun je door een andere aanpak vermijden. Allerlei soorten tuinen komen aan bod: de piepkleine stadstuin in de schaduw, de grote tuin, de moestuin en het speelplein. Neem eens een kijkje op: www.vmm.be/mijn-gifvrije-tuin

**2020
PESTICIDE
VRIJ**

Wil je samen met Velt ijveren voor een verbod op pesticiden in de winkelrekken? Steun dan de campagne 2020pesticidevrij. www.2020pesticidevrij.nu